

KLARINETIN OPETUSSUUNNITELMA

Opiskelu ja työmuodot

Klarinetinsoiton opiskelu tapahtuu pääosin yksilöopetuksena. Ryhmäopetusta voidaan käyttää alkeisopetuksessa, kamarimusiikin ja yhteissoiton ohjauksessa sekä esiintymisiin valmistautumisessa.

Instrumenttiopintojen tasosuoritukset soitetaan konserttimuotoisina, tasosuorituksina tai videotallenteina lautakunnalle sen mukaan, mikä parhaiten palvelee opinnoille asetettuja tavoitteita.

Oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta ja kotiharjoittelu on oleellinen osa opiskelua. Myös vanhempien kannustava tuki on tärkeää erityisesti opintojen alkuvaiheessa.

Yleiset tavoitteet

Instrumenttiopinnoissa yleisinä tavoitteina on

- Soittotaidon saavuttaminen omien edellytysten puitteissa
- Pitkäjänteisen, tavoitteellisen ja omatoimisen työskentelyn oppiminen
- Esiintymistilanteiden hallinta
- Tutustuminen länsimaiseen musiikkikulttuuriin ja sen eri tyylikausiiin oman soittimen näkökulmasta
- Soiton ilon kokeminen sekä yksin että osana ryhmää: yhteissoitto vuosittain
- Mahdollisuus kaverisuhteiden syntyymiseen soiton parissa
- Pysyvän kiinnostuksen herättäminen musiikkiin soittajana sekä mahdollisesti oman musiikin tekijänä (improvisointi, säveltäminen)

Lisäksi klarinetinsoitossa yleisinä tavoitteina on

- Soittotekniikan kehittäminen asteikkojen, murtosointujen ja etydien avulla
- Ohjelmiston valitseminen monipuolisesti ottaen huomioon eri tyylikaudet ja oppilaan yksilölliset tarpeet ja toiveet
- Yhteissoitto läpi opintojen
- Muistinvarainen soittaminen ja mahdollisuuksien mukaan vähintään yhden kappaleen ulkoa esittäminen tasosuorituksessa
- Soittokunnon rakentaminen ja sen ylläpitäminen
- Improvisointiharjoitukset ja omat sävellykset oppilaan kiinnostuksen mukaan
- Oman soiton arviointi osana opintojen etenemistä
- Keskittymiskyvyn kehittäminen

Instrumenttiopinnot 1

TAVOITTEET

- Klarinetin kokoaminen ja puhdistaminen
- Luontevan soittoasennon löytäminen
- Klarinetinsoiton äänenmuodostuksen, hengitystekniikan ja artikuloinnin alkeet
- Nuotin- ja rytminluvun alkeet sekä tempon hallinta (perussyke)
- Intonaation alkeet
- Dynamiikan alkeet
- Säännöllisen harjoittelurytmin löytäminen

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan monipuolinen, vähintään kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Ohjelmiston tarkoitus on tukea opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

- Kaksi erityylistä kappaletta
- Kaksi erityylistä etydiä
- Oppilas ja opettaja kokoavat yhdessä monipuolisen ohjelman oppilaan vahvuuksia hyödyntäen

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Instrumenttiopinnot 2

TAVOITTEET

Jo opittujen asioiden edelleen kehittämistä
(ks. Instrumenttiopinnot 1)

Lisäksi tavoitteena on

- Tempon käsittelyn monipuolistaminen
- Soinnin tasalaatuisuus eri rekistereissä
- Fraseeraus ja musiikin muotoilu
- Sointivärit ja tunnelmat

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan monipuolinen, vähintään kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Ohjelmiston tarkoitus on tukea opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

- Kolme erityylistä kappaletta
- Kaksi erityylistä etydiä
- Oppilas ja opettaja kokoavat yhdessä monipuolisen ohjelman oppilaan vahvuuksia hyödyntäen

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Instrumenttiopinnot 3

TAVOITTEET

Jo opittujen asioiden edelleen kehittämistä

(ks. Instrumenttiopinnot 1 ja 2)

Lisäksi tavoitteena on

- Harjoittelutekniikan parantaminen (mm. kehittämiskohteiden huomiointi ja niiden työstäminen itsenäisesti)
- Erilaiset artikulaatiotavat
- Eri tyylikausien tyylipiirteet
- Oman persoonallisen ilmaisun vahvistaminen
- Moderneihin soittotekniikoihin tutustuminen
- Esiintymistaitojen hallinta myös laajemmassa ohjelmakokonaisuudessa
  - Transponoinnin alkeet

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan monipuolinen, vähintään kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Syvennetään tutustumista eri tyylikausiin, musiikin muotorakenteisiin ja uuteen musiikkiin. Ohjelmisto tukee opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista ja siinä otetaan huomioon oppilaan musiikilliset mieltymykset.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas ja opettaja kokoavat yhdessä monipuolisen konserttiohjelman oppilaan vahvuuksia hyödyntäen.

- Vähintään kolme teosta
- Kaksi erityylistä etydiä, jotka voidaan soittaa myös Käytännön valmiudet – opintokokonaisuuden yhteydessä

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Syventävien opintojen lopputyö

Syventävien opintojen lopputyö voi keskittyä pelkästään oman soittimen taidon syventämiseen.

On myös mahdollista tehdä laaja-alaisempi lopputyö, mihin on sisällytetty pääsoittimeen syventymistä sekä muuta musiikillista tai poikkitaiteellista osaamista. Oma soitonopettaja toimii syventävien opintojen pääasiallisena ohjaajana, mutta lopputyön suunnitteluun ja ohjaukseen voi osallistua myös muita opettajia. Laaja-alaisessa lopputyössä pääinstrumentin ohjelmaisuus on alla kuvattua suppeampi.

TAVOITTEET

- Perusopinnoissa opittujen taitojen ja tietojen syventäminen
- Oman musiikillisen ilmaisun syventäminen
  - Modernien soittotekniikoiden hallinta
- Transponoinnin hallinta
- Esiintymistaitojen hallinta laajassa ohjelmakokonaisuudessa
- Kamarimusiikillisten taitojen syventäminen oppilaan kiinnostuksen mukaan

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen syventävien opintojen lopputyötä harjoitetaan riittävän laaja ja monipuolinen ohjelmisto, joka tukee opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen ja laajan ohjelmakokonaisuuden, joka ilmentää oppilaan omia musiikillisia vahvuuksia ja antaa hänestä soittajana moni-ilmeisen kuvan. Ohjelmakokonaisuus sisältää erityyppisiä ja -laajuisia teoksia ja voi oppilaan kiinnostuksen mukaan sisältää esimerkiksi paljon kamarimusiikkia.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Käytännön valmiudet

Käytännön valmiuden opintokokonaisuus jakautuu perusopinnoissa kolmeen tasoon, jossa kuhunkin kuuluu asteikkosoitto ja prima vista –soitto. Poikkeuksena Instrumenttiopinnot 3, johon sisältyy näiden lisäksi myös transponointi 1. Syventävissä opinnoissa suoritetaan Prima Vista 4, Asteikot 4 ja Transponointi 2.

Omaksuttuaan tarvittavat taidot, oppilas saa osasuorituksista merkinnän. Prima vista suoritetaan omalle opettajalle, muut taidonnäytteet arvioi yksi puupuhallinopettaja. Asteikkosuoritukset voidaan tehdä myös videotallenteina.

Prima vista 1

Helppo prima vista –tehtävä. Oppilas saa silmäillä tehtävää hetken ennen soittamista.

Prima vista 2

Prima vista –tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan perustaso 1:n ohjelmistoa. Oppilas saa silmäillä tehtävää hetken ennen soittamista.

Prima vista 3

Prima vista –tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan perustaso 2:n ohjelmistoa. Oppilas saa silmäillä tehtävää hetken ennen soittamista.

Prima vista 4 (syventävät opinnot)

Prima vista –tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan perustaso 3:n ohjelmistoa. Oppilas saa silmäillä tehtävää hetken ennen soittamista.

Asteikot 1

- sävellajit: C - a, F - d, G - e, B - g, D – h
- mollit soitetaan harmonisesti tai melodisesti
- asteikot ja kolmisoinnut soitetaan yhden tai kahden oktaavin laajuudelta opettajan harkinnan mukaan

Asteikot 2

- sävellajit: Es - c, A - fis, As - f, E – cis
- mollit soitetaan harmonisesti tai melodisesti
- kromaattinen asteikko e-c3
- asteikot ja kolmisoinnut soitetaan kahden oktaavin laajuudelta

Asteikot 3

- sävellajit: H - gis, Des - b, Fis – dis, Ges - es, Cis - ais, Ces – as
- mollit soitetaan harmonisesti tai melodisesti
- kromaattinen asteikko e-e3
- asteikot ja kolmisoinnut soitetaan kahden oktaavin laajuudelta

Asteikot 4 (Syventävät opinnot)

- sävellajit: kaikki asteikot
- kromaattinen asteikko e-a3
- mollit soitetaan harmonisesti ja melodisesti
- asteikot, kolmisoinnut ja dominanttiseptimisoinnut soitetaan kahden tai kolmen oktaavin laajuudelta (riippuen sävellajista)
- Oppilas saa tietää häneltä kysyttävät kolme duuria ja kolme mollia (sekä harmoniset että melodiset mollit) viikkoa ennen suoritusta. Lisäksi soitetaan kromaattinen asteikko.

Transponointi 1 (Instrumenttiopinnot 3)

Helppo transponointitehtävä in C, jota oppilas saa harjoitella 15 minuuttia.

Transponointi 2 (Syventävät opinnot)

Transponointitehtävä in C, jota oppilas saa harjoitella 15 minuuttia.

Etydit

Etydit voidaan Instrumenttiopinnoissa 3 ja Syventävissä opinnoissa soittaa tasosuorituksen sijaan Käytännön valmiudet -opintokokonaisuudessa.